

Bc. Tomáš Mašek: *Ve jménu Krista. Vybrané myšlenky členů menších českých evangelických církví v období 1890–1940.* FHS UK, Praha 2018, 143 s.

Předložená diplomní práce je dost podivným textovým útvarem, který nesnadno hodnotit. Autor na jednu stranu kultivovaně, s (relativně) širokými kontextuálními znalostmi a s dostatečným porozuměním diskutuje a konfrontuje tiskem publikované názory představitelů tří menších českých protestantských církví. Činí tak s rozmyslem – srov. sedm základních sledovaných témat a jejich vzájemná provázanost –, dostatečnou akribií a přijatelnými, místy skutečně objevenými výsledky.

Na druhou stranu, autor neučinil prakticky nic pro metodologické vymezení své práce. Proč byly zvoleny právě tyto tři církve? V českém prostředí na přelomu 19. a 20. století působilo víc menších církví (státem uznaných i neuznaných, s různou mírou organizace), navíc metodisté se zde fakticky uplatnili teprve po první světové válce. Proč právě uvedené časové období, když baptistické a kongregacionistické / svobodněreformované ideje byly v české společnosti (okrajově) přítomné již dříve a naproti tomu rok 1940 nepředstavuje žádný zřetelný horní mezník? Jakým způsobem byly vybírány prameny? Byli sledováni opravdu všichni autoři publikující ve jménu uvedených hnutí? Pokud ano, jak si autor poradil třeba se Záchraným spolkem Tábor, který byl v určitých obdobích včleněn do SRC/JČb a jindy ne? Baptisté kromě *Chelčického* vydávali i *Posla pokoje* a další časopisy, svobodní reformovaní/Jednota českobratrská měli *Betanii*, *Mladého křesťana* a *Světlo*, z naddenominačních časopisů vedle *Kostnických jisker* a *Kalicha* postrádám *Křesťanskou revui*. Podobně nahodilý je i výběr analyzovaných brožur a knih. Jde tedy o „vybrané myšlenky“ „vybraných členů“ „vybraných církví“ na „vybraná témata“ ve „vybraných médiích“ ve „vybraném období“ – aniž by bylo jasné, proč byl kterýkoli z těchto výběrů učiněn. Podotýkám přitom: problémem není kterákoli z uvedených voleb, na něž má auto právo, i kdyby je činil z čistě technických nebo osobních důvodů, nýbrž absence jakéhokoli jejich zdůvodnění. Výsledkem ovšem je nedostatečná reliabilita a (potenciální) interpretační svévole. Na textové rovině pak to, že není vždy jasné, kdy autor „s porozuměním“ interpretuje představy vzaté z pramenů, a kdy je již analyzuje nebo uvádí své vlastní náboženské názory. Aby toho nebylo málo, autor rovněž znesnadňuje kontrolu svých tvrzení nebo navázání na svoji práci tím, že na časopisecké texty (a těch je většina) odkazuje pouze ročníkem a rokem příslušného periodika, bez uvedení přesných stran (v některých případech by bylo třeba uvádět i čísla).

Práce dále obsahuje řadu nedostatečně diskutovaných nebo problematických tvrzení, typicky např.:

- V čem spočívá „levicovost“ baptistického programu (s. 4)? Máme ji i dnes považovat za hodnotu o sobě?
- Proč ve vztahu metodistů k reformaci (s. 27n.) není uvedena pro české prostředí zásadní argumentace setkání J. Wesleye s ochranovskými (srov. J. P. Barták, *Dvousté výročí styku Jana Wesleye s Bratrskými exulanty*, Praha 1938), byť o ní autor na jiném místě ví (s. 49)?
- G. Namer a M. Jaisson nejsou spoluautory Halbwachsovy *Kolektivní paměti* (s. 30; Namer byl editorem kritického vydání a Jaissonová jeho spolupracovnicí);
- Ve světle aktuálních studií T. W. Pavlíčka (*Výchova kněží v Čechách*, Praha 2017) nelze již bez dalšího považovat SRC/JČb za pouhý „odštěpek“ reformované církve (s. 82).

Ještě častější jsou pravopisné chyby, autorovou specialitou je přitom NEshoda podnětu s přísudkem (např. s. 5, 13 atd.).

Přes všechny uvedené nedostatky vážám s označením předložené práce za nezpůsobilou. Autor se s porozuměním vypořádal s obsáhlým korpusem analyzovaných textů, které většinou (v rámci jednotlivých dílčích kapitol) interpretoval, případně i srovnával a kontextualizoval zcela náležitě. Rovněž celkové závěry na s. 134–138 shrnují leccos podstatného o ideovém zázemí studovaných církví a přinejmenším naznačují další interpretační možnosti (vztah k troeltschovskému pojetí náboženského pokroku, technologické a sociální modernizaci atd.), proto je lze považovat za adekvátní závěr hermeneutického úsilí. Za předpokladu, že v rámci ústní obhajoby autor podstatnou měrou doplní v práci dosud absentující metodologii, tedy přesvědčivě zdůvodní volbu svého badatelského pole a analytických a interpretačních nástrojů, jsem ochoten předloženou práci **doporučit k obhajobě**. V žádném případě však nemůže skončit s lepším výsledkem než **dobře**. Konstatuji přitom, že kdyby Bc. Mašek býval předložil práci o deset stránek delší, akademicky náležitou, byl by mohl snadno aspirovat na stupeň hodnocení výborně – je s podivem, proč tak neučinil.

V Praze dne 30. července 2018

Prof. PhDr. Zdeněk R. Nešpor, PhD.